

Εγκράτεια στη λύπη και στη χαρά

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

«Όπως η πολλή λύπη φέρνει την ψυχή σε απελπισία και απιστία, έτσι και η πολλή χαρά φέρνει σε οίηση την ψυχή».

Βέβαια, δυσκολεύει λίγο η κατανόηση των λεγομένων του αγίου Διαδόχου Επισκόπου Φωτικής, όπως περιγράφονται στον Α΄ τόμο της Φιλοκαλίας, αν θεωρηθούν στο επίπεδο της θεωρίας. Οι άγιοι Πατέρες, όμως, ό,τι λένε ή γράφουν είναι η έκφραση των βιωμάτων τους. Γι' αυτό κατανοούνται εμπειρικά και βεβαιώνεται η αλήθεια των λόγων τους.

Δεν είναι αλήθεια ότι η υπερβολική λύπη που κυριαρχεί την ψυχή, ένεκα προβλημάτων, δυσκολιών και πολλών γεγονότων που την πληγώνουν, οδηγεί στην απελπισία και στην απόγνωση; Μια μαυρίλα γεμίζει το μέσα μας χώρο χωρίς φως κι ελπίδα πουθενά. Αίσθηση μοναξιάς, κόλασης. Γιατί «Χριστός καθεύδει», το πλοίο πορεύεται ακυβέρνητο... Εδώ ξεπηδά ύπουλα η απιστία, δηλαδή η ζωή χωρίς αίσθηση παρουσίας Θεού. Περιμένεις Αυτόν που δεν έρχεται, αναμένεις την επέμβαση του Δυνατού που δεν πραγματοποιείται.

Το αντίθετο είναι η πολλή χαρά, η υπερβολική ευφορία που πηγάζει από μια αίσθηση αυτάρκειας, εγωισμού, αυτοθέωσης. Ο άνθρωπος νιώθει παντοδύναμος, ικανός να πετύχει ό,τι θέλει. Η «οίηση της ψυχής» κυριαρχεί την ύπαρξη, ώστε να βιώνει το «Εγώ είμαι ο Θεός». Στην πραγματικότητα και εδώ υπάρχει απιστία, αφού δεν υπάρχει σχέση με το Θεό της καρδιάς.

Οι πιο πάνω ακραίες περιπτώσεις, της λύπης και της χαράς, είναι παγίδες που, χωρίς πείρα ή καθοδήγηση, εύκολα μπορεί να ρίξουν τον καθένα που θέλει να ζήσει τη ζωή του Θεού και αγωνίζεται γι' αυτό.

Ο άγιος Σιλουανός, μιλά για την εγκράτεια ως αναγκαία προϋπόθεση για να μην υπερβεί ο πνευματικός άνθρωπος το μέτρο είτε της λύπης είτε της χαράς. Ασφαλώς και τα δύο βιώματα, ως ανθρώπινα, είναι στη ζωή μας. Οι ακρότητες, ως εκ του πονηρού προερχόμενες, συγχύζουν και ταλαιπωρούν. Άλλωστε, τίποτα μόνιμο δεν υπάρχει στη ζωή αυτή, ούτε η λύπη ούτε η χαρά. Καθώς γνωρίζουμε η μία διαδέχεται την άλλη. Βαδίζουμε συντροφιά και με τις δύο, άλλοτε πιο έντονα με τη μία κι άλλοτε με την άλλη, όπως τη νύχτα διαδέχεται η μέρα.

Όταν στη λύπη ενεργοποιούμε την υπομονή και την εμπιστοσύνη στο Θεό, καθώς και στη μεγάλη χαρά την εγκράτεια και την ταπείνωση, τότε ούτε η απόγνωση ούτε η αλαζονεία – ως δαιμονικές καταστάσεις – θα μας κυριαρχήσουν.

Είναι σημαντικό να υπάρχει μέσα μας ισορροπία, να ξέρουμε ποιοι είμαστε, τις δυνατότητες και τα χαρίσματα που μας έδωσε ο Κύριος. Όπως και να κατανοούμε τα ελαττώματά μας, τις αδυναμίες και αναπηρίες μας. Γιατί έτσι μπορούμε να χαιρόμαστε τον εαυτό μας γι' αυτό που είναι και να προσπαθούμε να τον διορθώσουμε από αυτό που έγινε. Και βέβαια, όποιος κατέχει έναν εαυτόν μπορεί να τον δώσει και δίνοντάς τον να αυξηθεί «εις ἄντρα τέλειον τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ», ζώντας με τους αδελφούς του «τήν ἐνότητα τῆς πίστεως ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης» .

π. Ανδρέα Αγαθοκλέους

Πηγή: isagiastriados.com